

संपादकीय

सामाजिक न्याय म्हणजे काय?

महाराष्ट्र सरकार लोकराजा छत्रपती राजर्जी शाहू महाराज यांच्या जयंतीदिनी सामाजिक न्याय दिन साजारा करत आहे. हे परिवर्तनीय पाऊल आहे. राज्य शासनाकडून २६ जून हा दिवस सामाजिक न्याय दिवस म्हणून जाहीर झालेला आहे. छत्रपती राजर्जी शाहू महाराजांचा हा जन्म दिवस. सामाजिक न्याय प्रस्थापित होण्यासाठी त्यांचे कार्य खूप महत्वाचे आहे. समता, स्वातंत्र्य, बंधुव्यापार, राजकीय, आर्थिक अणि सामाजिक हक्क. स्त्री-पुरुष समानता, समाजातील सर्वच थरातील व्यक्तिंना विकासाची, शिक्षणाची संधी, ही सामाजिक न्यायाची उद्दिष्टे आहेत. सामाजिक न्याय म्हणजे काय? तर प्रत्येक व्यक्तिला त्याच्या क्षमतेप्रमाणे विकासाच्या संधी देणे, अथवा मिळवून देणे. कोणाचेही शोषण होणार नाही. किमान प्राथमिक गरजा पूर्ण होतील हो बघणे. आर्थिक सत्ता केंद्रित होणार नाही, ही दक्षता घेणे. समाजातील, आर्थिक, दुर्बल घटकांना सुरक्षितता वाटेल, असे वातावरण असणे, हीच सामाजिक न्यायाची संकल्पना आहे. सामाजिक न्याय दोन प्रकारचे असतात. पहिला औपचारिक न्याय. दुसरा अनौपचारिक न्याय. पहिल्या औपचारिक न्यायात न्यायसंस्था, कायदेशीर तरवरीदुनुसार दोषी व्यक्तीला शिक्षा केली जाते. अशा न्यायाचे स्वरूप कायदेशीर, गुन्हेगार शास्त्राची संबंधित असते. दुसरा जो अनौपचारिक न्याय आहे, चांगल्या, वाईटाचा विचार, माणुसकीचा विचार यात असतो. कोणावर अन्याय होणार नाही, हा समतेचा विचार यात असतो. या व्यतिरिक्त एखाद्या समाजाला एखाद्या गोईसंदर्भात योग्य न्याय मिळाला का? मिळतोय काय? अन्न, वस्त्र, निवारा, मतदान, आरोग्य, शिक्षण मिळतेय का? वंचितांना न्याय मिळतोय का? वंश, जात, धर्म, विचार करता सर्वांना संधी मिळते का? गरीब-निराधारांचा विचार करून त्यांना प्रवाहात बरोबर आणणे, हा संपूर्ण विचार सामाजिक न्याय या संकल्पनेतून मोडतो. छत्रपती राजर्जी शाहू महाराजांनी समाजातील तळागाळातल्या लोकांना मुख्य प्रवाहात आणण्याचे महत्वाचे कार्य केले. ते रयतेचे राजे म्हणून ओळखले जातात. महाराजांनी पुनर्विवाह कायद्याला मान्यता दिली. कोणत्याही वर्गसाठी ते कोणतेही द्वेष मनात नव्हते. माणसाला माणूस समजप्रयत येणार नाही, तोपर्यंत विकास होणार नाही, असे मत त्यांने होते. बाबासाहेब अंबेडकर जेव्हा शिष्यवृत्ती घेऊन परदेशात शिक्षणासाठी गेले होते, पण शिष्यवृत्ती संपल्यामुळे त्यांना परत यावे लागले. महाराजांना ही गोष्ट समजल्यावर ते स्वतः मुंबईत गेले अणि त्यांना अंबेडकर यांना पुढील अभ्यास सुरु ठेवायला मदत केली. शोषित, मागासर्वांगीयांना अंबेडकर यांच्या रूपात नेता मिळाल्याचे शाहू महाराजांनी जाहीर केले होते. राज्य शासनाच्या वरीने २६ जून हा त्यांचा जन्मदिवस सामाजिक न्याय दिवस' म्हणून साजारा केला जातो. कानाकोपन्यातल्या महाराष्ट्रकडे बधितले तर काय चित्र आहे? अनेक पाडे, वस्त्र, समाज असा आहे, जो अन्न, वस्त्र, निवारा, शिक्षण, आरोग्य व्यवस्था या मूलभूत गरजांपासून वंचित आहे. त्यांना योग्य तो न्याय मिळत नाही. मुलांना शिक्षण मिळू शकत नाही. आरोग्यव्यवस्था नाही. आदिवासींच्या समस्या, प्रश्न आहेत. हुंडाबळी, लैंगिक शोषण, बलात्कार हे त्रियांचे प्रश्न आहेत. बालकांच्या कुपोषणाचे प्रश्न आहेत. बालकामगारांची समस्या आहे. असंघटित कामगार, खिळ्या यांना काम देत असतानाच मानवतेच्या भावनेतून दिले जाते का? अन्याय होत नाही ना? हा विचारही सामाजिक न्याय दिवस साजारा करताना महत्वाचा आहे. आजवी परिस्थिती लक्षात घेता सामाजिक न्याय' हा दिवस साजारा करताना त्या दृष्टीने खरोखरच न्याय दिला जातोय का? हे पाहणेही महत्वाचे ठरणार आहे. फुले, शाहू अंबेडकर यांचे काय डोळ्यांसमोर ठेवून वाटाचाल होणे महत्वाचे आहे आणि तेच हा दिवस साजारा करण्याचे फलित ठेल. महाराष्ट्र शासनाने सामाजिक न्यायाच्या दृष्टीने व्यापक प्रयत्न सुरु केले आहेत. सामाजिक न्याय दिन हे त्याचे प्रतीक आहे.

कोरोनाच्या तिसऱ्या लाटेचा बागुलबुवा

भारतात सगळ्यात जास्त चर्चा चाललीय ती तिसऱ्या लाटेची. याबरोबरच अजून एक भीती सगळ्या भारतीयांमधे आहे ती म्हणजे तिसरी लाट लहान मुलांना अधिक घातक असेल का? कदाचित याचे उत्तर हो' असे असू शकते. कारण, भारतामध्यला अजून एकाही लहान मुलाला लस मिळाली नाही आणि २०२१ च्या शेवटापर्यंत ती त्यांना मिळेल याची शक्यताही धूसर आहे. कोरोनाची तिसरी लाट येईल का? हा प्रश्न भारतात आज सगळ्यात जास्त चर्चेत आहे. नकी कोरोनाची तिसरी लाट येईल का? या प्रश्नाच्या उत्तराआधी आपल्याकडे पहिल्या आणि दुसऱ्या लाटेत काय परिस्थिती होती याचा आढावा घेऊया.

पहिल्या आणि दुसऱ्या लाटेची गोष्ट

पहिली लाट साधारणपणे एप्रिल २०२० मध्ये सुरु झाली आणि तिचे टोके १७ साप्तेबर २०२० ला आल. त्यादिवशी सर्वांगीक ९६ हजार कोरोना पेशेंट आढळले आणी १७०० मुख्यांनी नोंद झाली. साधारणपणे ऑक्टोबर २०२० पासून ही नवीन संसर्वित कोरोना पेशेंटची संख्या कमी होत गेली. यालाच लाट आपेक्षित सुरवात झाली, असे म्हटलं गेलं. फेब्रुवारी २०२१ पर्यंत कोरोना रुग्णांसंख्या दर्शकांना नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांसंख्या वेगाने कमी होत चाललीय. पहिल्या लाटेचा अदाजे १ कोटी कोरोना रुग्णांसंख्या दर्शकांना नोंदवली गेली. ता १ लाख २५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेले. दुसऱ्या लाटेचा आपर्यंत खाली आली. पण पुन्हा मार्च २०२१ पासून कोरोना रुग्णांसंख्या वेगाने वाढावला सुरवात झाली आहे. मे २०२१ ताच्या अदाजे १८५५५ १८८ मेला नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांसंख्या वेगाने कमी होत चाललीय. पहिल्या लाटेचा अदाजे १ कोटी कोरोना रुग्णांसंख्या दर्शकांना नोंदवली गेली. ता १ लाख ३५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांसंख्या वेगाने कमी होत चाललीय. पहिल्या लाटेचा अदाजे १ कोटी कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख ४५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख ५५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख ६५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख ७५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख ८५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख ९५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख १०५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख ११५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख १२५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख १३५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख १४५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख १५५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख १६५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख १७५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख १८५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख १९५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख २०५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख २१५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख २२५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख २३५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख २४५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख २५५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख २६५ हजार कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. तेव्हापासून आजच्या दिवसापर्यंत कोरोना रुग्णांनी नोंदवली गेली. ता १ लाख २७५ हजार कोरोना रुग

महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री तथा शिवसेना पक्षप्रमुख
मा.उद्धवजी ठाकरे साहेब
यांनी माझी बीड जिल्हाप्रमुख
पदी निवड केल्याबद्दल त्यांचे
जाहीर आभार..!

आप्पासाहेब कडाजीराव जाधव
नूतन शिवसेना जिल्हाप्रमुख, बीड